

РЕШЕНИЕ

№ 2912

гр. София, 02.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в публично заседание на 01.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Златка Илиева

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **6990** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл.284-286 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.

Образувано е по искова молба, подадена от Т. М., ЕГН: [ЕГН], задържан в следствения арест на бул. Г. М. Д. [населено място] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ при Министерство на правосъдието. Със същата е предявен иск за сумата от 10 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди за подлагане на изтезание, на жестоко, нечовешко и унижително отношение, чрез нанасяне на безпричинен побой на 30.06.2022г., в резултат на което е влошено здравето му, настъпили при изтърпяването на МН „задържане под стража“ в следствения арест на [улица] [населено място].

В хода на съдебното производство ищецът поддържа исковата молба.

В писмен отговор и пред съда ответната страна излага доводи за неоснователност и недоказаност на претенцията. Твърди, че от исковата молба не се установява нарушение на правилата за употреба на физическа сила спрямо задържаните и лишени от свобода, на забраната по чл.3 от ЗИНЗС, както и да са настъпили увреждания на ищеца, които да са в причинна връзка с противоправно действие на администрацията на ответника.

Участващият по делото прокурор от СГП дава заключение, че исквата претенция е неоснователна.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

От постъпилия по делото писмен отговор, който в частта относно правното положение на ищеца и обстоятелствата във връзка престоя на ищеца в арестното помещение в процесната нощ и оказаната му медицинска помощ има характер на писмена справка, се установява, че на 30.06.2022 г. около 00:50 ч. в спално помещение № 5 на етаж IV в ареста на бул. „Д-р Г. М. Д.“ № 42 към О. - С., е предприет опит за бягство от страна на трите настанени задържани лица - ищецът Т. С. М. и свидетелите А. Л. и Р. Т.. Тримата изкъртили решетката на прозореца и се промъкнали на покрива. Служител от надзорно - охранителния състав - мл. инсп. М. Т. забелязала човешки силуети на покрива на топлата връзка, водеща към сградата на Национална следствена служба, след което незабавно докладвала на дежурен главен надзирател, както и на дежурната част в ареста. По разпореждане на дежурен главен надзирател към сектор „Арести“ е сформиран и въоръжен екип, който незабавно се явил на мястото на нарушението. След издадени разпореждания от страна на надзорно - охранителния състав на ареста, че може да бъде използвано оръжие, задържаните лица се прибрали в спалното помещение през прозореца и решетката, откъдето преди това излезли на покрива на топлата връзка. На тримата задържани било разпоредено да напуснат спалното помещение, с цел да бъдат преместени. Последните се възпротивили. Това наложило спрямо тях, в това число и ищеца ,да бъде упражнена физическа сила – захвати, притискане и поставяне на белезници, с цел преодоляване на съпротивата им. Тъй като веднага след това М. се оплакал от болки в областта на ребрата, бил прегледан от специалист – свидетеля д-р В.. От извадката от амбулаторната книга за преглед на 30.06.2022 г. се установява, че Т. М. е заявил пред медицинския екип, че си е наранил ребрата при преминаването през решетката при напускането територията на килията.

Видно от приложеното по делото медицинско становище с рег. № 14045/09.09.2022 г. на д-р Б. В. - директор на Медицински център към сектор „Арести“ при О.-С. и показанията на последния, при прегледа не са констатирани видими следи от нараняване. На задържания било назначено рентгеново изследване. От резултатите на същото не се установило наличие на фрактури в областта на ребрата. При първоначалния преглед ищецът не споделил оплаквания за наличие на болки или нараняване по краката.

В хода на съдебното дирене не се ангажираха доказателства в подкрепа на твърденията за изкъртен зъб по време на упражнената спрямо ищеца физическа принуда. В тази връзка, съдът съобрази представеното медицинско становище и извадката от журнал на стоматолога в ареста - д-р И. Д., от което е видно, че ищецът е със силно занемарен зъбен статус, но няма данни за избити или счупени зъби.

В показанията си свидетелят А. Л. признава, че в нощта на 29.06. срещу 30.06. 22г. двамата с ищеца са излезли през решетката на килията на покрива. Обоснова тези им

действия с търсене на фасове, тъй като нямали цигари. Сочи, че голяма група от надзорния състав упражнили върху тях физическа принуда. Акцентира върху собствените си болки и страдания. Твърди, че М. бил със счупени ребра и след това един месец ходел с патерица.

Свидетелят Р. Т. отрича на него и останалите задържани да е нанасян побой. Сочи, че преди това Л. изкъртил решетката и тримата, заедно с М. са направили опит да избягат.

Свидетелят Н. – главен надзирател в ареста заявява пред съда, че във връзка със сигнала за опит за бягство на тримата задържани – М., Л. и Т., бил сформиран екип. Служителите разпоредили на задържаните да се върнат в спалното помещение, което последните сторили. Впоследствие оказали съпротива при опита да бъдат изведени от килията, проявили агресия. Ето защо, спрямо тях били използвани захвати на ръцете, водещи техники, притискане, натиск и поставяне на белезници

Съдът кредитира с доверие показанията свидетелите В., Н. и Т.. Същите са последователни и непротиворечиви и се потвърждават от приложените по делото медицински становища, лист от първоначален медицински преглед, регистрация на травматично увреждане, копие на травматичен регистър от 30.06.22г, копие на амбулаторна карта от същата дата, епикриза от ХО на СБАЛЛС, копие на стоматологичен журнал.

Съдът счита, че не следва да дава вяра на посоченото от свидетеля Л., тъй като същото, освен, че е лаконично по отношение състоянието на ищеца, се опровергава от приложената по делото медицинска документация и показанията на останалите свидетели.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в процесния период е претърпяло неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразно действие на длъжностни лица от администрацията на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията".

Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл.205 АПК вр. с чл.285, ал.1 от ЗИНЗС – Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" – юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на арестите и местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите.

Материално-правната уредба на твърдяното право се съдържа в чл.1, ал.1 ЗОДОВ, а след измененията на ЗИНЗС (ДВ бр. 13/2017 г., в сила от 07.02.2017 г.).

Съгласно чл.845, ал.1 от ЗИНЗС, „държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 от ЗИНЗС". Разпоредбата на чл.3 от закона предвижда, че „ осъдените и задържаните под стража не могат да

бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение", като за нарушение се смята и „поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност".

Материалноправните предпоставки за ангажиране отговорността на държавата за вреди по реда на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС се обуславят от кумулативното наличие на следния фактически състав:

- 1) незаконни действия, между изброените в чл.3 от ЗИНЗС, извършени от длъжностни лица на ответника, които представляват административна дейност по смисъла на специалните ЗИНЗС и ППЗИН;
- 2) реално претърпяна от ищеца вреда; и
- 3) пряка причинно - следствена връзка между незаконните действия/бездействия и вредата.

По делото не е налице спор, че на процесната дата, през нощта, ищецът, заедно с още две задържани лица е направил опит да проникне на покрива на арестното помещение чрез изкъртване на решетката на прозореца. Горното е провокирало намесата на надзорния състав. Задържаните проявили агресия, демонстрирали отказ да изпълнят разпореждането да напуснат килията и да бъдат преместени. Това наложило упражняване на физическа сила спрямо нарушителите – притискане, захвати на ръцете, водещи техники, натиск и поставяне на белезници. Липсват доказателства за това, че последните, с оглед конкретната фактическа ситуация, са били прекомерни спрямо ищеца. Споделените от последния оплаквания за болки в областта на ребрата също не обосновават подобен извод, тъй като, както и самият задържан е посочил, натъртването им е в резултат от промъкването през решетката на прозореца.

Съдът намира, че в хода на съдебното производство не се установи да е налице нарушение на правилата за употреба на физическа сила спрямо задържаните лица. При установен опит за бягство и при последващ отказ за изпълнение на разпореждане, в изпълнение на служебните си задължения и в правомощията на надзорно-охранителния състав е било използването на физическа сила и помощни средства за овладяване на ситуацията и предотвратяване на други негативни последици, съгласно разпоредбите на Глава девета, Раздел III (чл.112 - чл.122) от ЗИНЗС — „Засилени предпазни мерки, употреба на сила, помощни средства и оръжие.“ Съдът намира, че при осъществяването на функциите си, служителите от надзорно-охранителния състав не са извършили нарушения. С цел овладяване на ситуацията, обезпечаване на сигурността и безопасността на ареста, на основание чл.113, ал. 1, т.3 а ал от ЗИНЗС те са прибегнали до използване на физическа сила и

помощни средства (белезници) спрямо трите лица, направили опит за бягство, като същото е съобразено с конкретната обстановка и характера на нарушението и при абсолютна необходимост и употребата му незабавно е прекратена след овладяване на обстановката, (чл.115, ал.3 от ЗИНЗС).

Ето защо, настоящият съдебен състав приема, че не е налице незаконосъобразно действие от страна на служителите на ГД „Изпълнение на наказанията“ спрямо ищеца.

Ищецът, чиято е доказателствената тежест, не ангажира надлежни и достатъчно доказателства в подкрепа на твърдението си, че в резултат на незаконосъобразните действия на ответника е претърпял вреди – счупване на ребрата, нанасяне травма на крака и изкъртване на зъб.

Поради липса на доказателства за наличието на първите две предпоставки, а именно - незаконни действия, между изброените в чл.3 от ЗИНЗС, извършени от длъжностни лица на ответника, които представляват административна дейност по смисъла на специалните ЗИНЗС и ППЗИНС, както и реално претърпени от ищеца вреди, изследването на третия кумулативен елемент на фактическия състав- причинна връзка между първите две, е ирелевантно.

При така установените факти, следва извод, че не е осъществен съставът на отговорността по чл. 203 и сл. от АПК, вр. ЗОДОВ и чл. 285, ал. 1, второ изречение от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/. Ето защо, предявеният иск за заплащане на обезщетение в размер на 10 000 лева, следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан.

Предвид изхода на делото, претенцията на ответника за присъждане на разноски се явява основателна. В тежест на ищеца следва да бъдат възложени сторените по делото разноски за ярисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева.

Мотивиран така, на основание чл. 203 и сл. от АПК вр. с чл.285 ЗИНЗС Административен съд София-град, Първо отделение, 18- ти състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Т. С. М. , ЕГН [ЕГН], понастоящем в ареста на бул. Г.М. Д., чрез адвокат Е. Я., офис: [населено място] , [улица] против Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ иск за заплащане на обезщетение в размер на 10 000лв за страданията, на които е бил подложен на 30.06.2022г., вследствие необосновано и прекомерно използване на физическа сила и помощни средства, като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Т. С. М. , ЕГН [ЕГН] ДА ЗАПЛАТИ на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ юрисконсултско възнаграждение в размер на 100/сто/ лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред тричленен състав на Административен съд София-град с касационна жалба в 14 - дневен срок от

получаване на съобщенията до страните, че е постановено.

СЪДИЯ: